

YTTRANDE
2008-02-01

Till
Integrations- och jämställdhetsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Rörelser i tiden SOU 2007:66

Bakgrund

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva representerar drygt 4 000 lokala utvecklingsgrupper och har ett 40-tal nationella folkrörelser som medlemsorganisationer. Denna byarörelse är en stor del av föreningslivet på svensk landsbygd. Byarörelsen bidrar till den lokala utvecklingen med ideell arbetstid motsvarande ett värde av nära en miljard kronor per år. Dessutom tillför man genom egna medel drygt 400 miljoner kronor per år.

Sammanfattning

Hela Sverige ska leva anser det angeläget att det offentliga Sverige ser till att synliggöra, uppskatta och värdera de stora insatser som föreningslivets många ideellt arbetande gör för demokrati och hållbar utveckling. Samtidigt måste det slås fast att folkrörelserna är fria och självständiga och att bidrags- och stödsystem utformas därefter.

Synpunkter

Utredningens förslag om avdragsrätt för medlemsavgifter upp till en viss nivå är intressant. Hela Sverige ska leva vill därutöver lansera ett förslag om att införa ”rätt till ideell avdragsrätt”. Det skulle kunna fungera på följande sätt: man redovisar värdet av sin arbetade ideella tid i sin förening upp till ett visst belopp och då medges avdrag i självdeklarationen med upp till 50 procent av det värdet. Varje ideell timme kan exempelvis beräknas utifrån vad som gäller i EU:s olika program.

När stat och kommuner, enligt vår uppfattning, gör reträtt från landsbygden får ideella krafter som lokala utvecklingsgrupper, idrottsrörelsen, de många föreningar som arbetar med samlingslokaler och kulturföreningar m fl ta över och driva verksamhet och utvecklingsarbete. Detta ideella arbete skulle då kunna uppskattas på skattsedeln.

Utredaren föreslår att regeringen bör inrätta en delegation för samråd mellan staten och den ideella sektorn/föreningslivet. Där ska mer generella frågor kunna

behandlas när det gäller folkrörelsepolitiken. Vi stödjer detta förslag och det är viktigt att det råder mångfald i representationen innebärande att såväl ”gamla” som ”nya” föreningar och folkrörelser bereds möjlighet att delta.

När det gäller dialogen med ”folkrörelse-Sverige” överlag är det angeläget att staten inte skapar ytterligare stuprör, utan helhet måste råda. Om dialogen ska bli framgångsrik så måste inte minst regeringskansliets och de statliga verkens struktur i dessa avseenden förändras. Byarörelsen och de lokala utvecklingsgrupperna hanterar helheten på den lokala nivån, och det arbetet måste underlättas.

Det offentliga dialog med föreningslivet på regional och kommunal nivå måste finna bra former. Statens regionala nivå och landstingen samt de kommande regionkommunerna måste ha strukturer för dessa möten. Frågor om regional utveckling och tillväxt är centrala och den ideella sektorns samlade kraft är viktig att ta tillvara. Det handlar också om hur den ideella sektorns företrädare kan nå den politiskt/demokratiska regionala nivån.

Diskussionen om stödandet av en förening och verksamheten via medlemskapet och deltagandet med egna insatser, dvs deltagardemokratin, anser Hela Sverige ska leva är väsentlig. Byarörelsens medlemmar deltar aktivt i föreningsarbetet och lokal utveckling. Detta måste synliggöras, uppskattas och värderas på ett helt annat sätt framöver.

Ett program för forskning om civilsamhället är angeläget. Den statliga landsbygdskommittén föreslog ett forskningsprogram för landsbygden och dess utveckling, en utveckling som ofta drivs av ideella lokala utvecklingsgrupper och som är en motor i föreningslivet. Att identifiera kunskapsbehov bland exempelvis offentliga aktörer och möjliggöra för forskare att bidra till kunskap om den ideella sektorns/föreningslivets förutsättningar och möjligheter är angeläget och en utvidgning av landsbygdskommitténs förslag.

Karl-Erik Nilsson
Ordförande Hela Sverige ska leva

Kenneth Nilshem
Styrelseledamot

Staffan Bond
Verksamhetschef

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva
Stortorget 7, 1 tr, 111 29 STOCKHOLM
Telefon 08-24 13 50 – Telefax 08-24 28 05
www.bygde.net – info@bygde.net